

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Joannis Pierii Valeriani Bellunensis Hieroglyphica, Sive De
Sacris Ægyptiorum Aliarumque Gentium Literis,
Commentariorum Libri LVIII**

Valeriano, Pierio

[Lipsiae] ; Francofurti Ad Moenum, 1678

Olfactus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-14259

CLADIS PRÆSAGIUM. CAP. XXIV.

A IN Aruspicina memoria proditum est, huiusmodi gestum caudæ utero subiectæ, in victimis quæ adolerentur, futura cladis præsigium dedisse: obtorta vero si foret cauda, bellorum difficultatem portendere, ut apud Didymum legere est.

VICTORIÆ PRÆSAGIUM.

CAP. XXV.

A Liter autem cursum perciti, seu prædam insequantur, seu temere lasciviant, surrectam, aut exporreciam caudam habere solent: cuiusmodi effigies est in numo C. Posthumi, in quo cerneere est currentem Canem cauda ita uti dicebamus, sursum versus incurvata, quod quidem in hostiis crematis observatum ex aruspicum disciplina futura victoria portentum erat. Sedenim numo eo currentem Canem, celeritatem significare conijcimus ex jaculo, quod est inferne situm: unde rem properanter confectam, victoriamve cito partam, si sequamur Aruspices, id indicabit.

C Posthumi
numus.

IMPURUS AMATOR. CAP. XXVI.

Sunt etiam qui satis impuros amatores expriment per simulachrum Canis, non ea tantum de causa, quod *κύνων*, ut Eustathius interpretatur, *κύνω* quod amare est, deducatur, sed quod Lepores avidiori quodam affectu confectetur, quorum significatum inter nequitias improbrores reposuimus. Neque quidem Ovidius signate magis Apollinis affectum incomparabilem exprime-
re potuisset, quam luculentissima ea, quam ponit comparatione, his versibus decantata,

Metamorph.
lib. 1.

*Ut Canis in vacuo, Leporem cum Gallicis arvo
Morsibus eripitur, tangentiaq; ora relinquit.
Vidit, & hic prædam pedibus porit, illi salutem. Sic Deus & Virgo est, hic spe celer, illa timore:
Alter in hæstro simili jam jamq; tenere Qui tamen insequitur pennis adjutus Amoris
Sperat, & extenso stringit vestigia rostro: Ocyor est, requiemq; negat.
Alter in ambiguo est, an sit comprehensus, & ipsi*

LIENIS VITIA. CAP. XXVII.

C Hominem qui aliquo splenis vitio affectus ægre habeat, quæque in universum ad lienam attinent, Ægyptii Sacerdotes per Canis hieroglyphicum significabant. Gracilimum enim ac tenuissimum lienem Canis habet, quod vel mors, vel rabies eum invaserit, à splene est, quinetiam illi ipsi qui correptum rabie Canem medicare voluerint, morbum contrahunt, ac splenetica plurimum ea labe affecti pereunt: & qui Canem eo morbo laborantem dissecuerit, ea afflatus exhalatione, contagionis vim efficacissimam experietur. Urina quoque rabiosi Canis quomodocumque calcata nocet, maxime ulcus aliquod habentibus. Quin huius lotii, etiam non rabidi, tam perniciofa vis est, ut si quis in id suum conjecerit, ad generationem pigrior torpore lumborum fieri dicatur. Proinde rabido Cani contagiosum adeo virus inest, ut omnia rabiant, quæ momorderit, excepto homine, Nam quæ illi accidit ex huiusmodi contagione lues, mania est, ut eruditissimi hac ætate viri disputant: nam & Festo rabies proprie morbus caninus est. Quod verò scribit Aristot. Canes ipsos interire morbo hoc, & quæ morsæ sunt, *πλὴν ἀνθρώπων*, nonnulli clari quidem viri *πρὸς* legunt, ut celerius, quam homo, intereant, exponant. Sedenim ut ea missa faciam, quæ hominibus à rabioso Cane mortis accidisse longo post tempore Albertus & Avicenna prodidere, legi apud Plutarch. rabiem in homine non fuisse cognitam discretamve ab aliis morbis Aristotelis tempestate, neque inde usque ad Asclepiadem cuiquam innotuisse. Ceterum hæc ipsi viderint clarissimi viri, qui rem enucleandam susceperunt. Illud ego super hoc addam, uniuscujusque Canis morsum tam perniciosum esse, ut ferant, eum qui semel fuerit à Cane laesus, pestilenti contagione Gallinarum incubitus, pecorum factus, & abortus inventu suo vitare, ejusque introitu alterius vulnera aggravari,

Rabiosi Ca-
nis Virus
contagiosum.

OLFACTUS. CAP. XXVIII.

Sed ut ad Canis significata redeamus, olfactum Ægyptii sacerdotes per id animal inter alia significabant, nempe eum qui, quod prius latuisset indagine sua deprehendere, ex huiusmodi hieroglyphico

phico intelligebant. Satis enim constat olfactum esse Cani præcipuum, de cuius sagacitate (eam enim præcipue Canibus attribuit Cicero, & à sagire, quod acutè sentire est, deductum asserit) plurima passim videntur exempla. Dominum enim qui vel diutissime abfuerit agnoscunt olfactu solo, & ignotum quoque si repente veniat. Scrutantur venatu in vestigia atque persequuntur, contantem ad feram inquisitorem loro retrahentes, etiam si aquam ea transfilerit, & abditissimo quovis loco sese occultaverit. Illud sane quotidianum in Canibus, præcipue Gallicis, ut quem prius numum alicui eorum ostenderis, abducique mox è conspectu Canem iusseris; ac sub aliquo tapete vel stragulo numum eum abdideris, introductus mox Canis ac numum inquirere iustus olfactu solo fractus rem tibi quamprimum deprehendat, latebrasque ubi numus erat absconditus, & latratu, & exultatione significet.

RISUS. CAP. XXIX.

*Medicorum
super risu
opinio.*

Quia vero Canis circa lienem ea quæ supra memoravimus patitur, totaque animalis vita inde pendere videtur, factum est ut Ægyptii Sacerdotes quæ super risu considerarent, per Canem identidem explicarent. Rarissimum enim vel difficillimum esse risum iis qui splene laborant, Medici tradunt, & ea est Canis prærogativa ut is à venatoribus maxime expectatur, qui faciem magis, ut vulgo ajunt, melancholicam præ se ferat: signum enim id esse bonitatis ajunt, pernicioresque, & in cursu perseverantiores, qui tales sunt, esse prædicant, Apud Avicennam legas lienem ea ad recidipere & attrahere, quæ sanguinem benignum, clarum, copiosum & lucidum reddant, quem inde risus & hilaritatis causam autores esse putant: quippe quod ex ita affecto sanguine spirituum excitetur multitudo, claritasque animam exhilaret. Sed enim hoc utcumque habeat, conjectores etiam, ut apud Artemidorum legere est, ex plene in somnis viso & risum, & voluptates augurantur. Canibus verò cum lien & tenuis, & vitio maxime obnoxius sit, necesse itidem est hoc hilaritatis affectu aut nihil, aut parum moveri. Ab iis vero quæ vel absunt, aut supra modum adsunt animali cuiusdam, Ægyptii significationes suas comminiscabatur. Accidere vero facile potest, ut alicujus hominis memoris natura hujusmodi sit indicanda, ut in M. Crasso, qui ob id Agelastos vocitatus, ut in C. Laelio, & in Socrate, quos eodem semper vultu eademque fronte fuisse, proditum est.

LEVITAS IN MORIBUS. CAP. XXX.

Verum habet suum & risus ipse significatum. Interpres enim Apollonii risum levitatis signum esse dicit, unde sapienter Isocrates, importunum risum minime amandum esse monuerit.

CULTUS CANIS. CAP. XXXI.

*Cyru à Canis
nutritum.*

Sane aliæ quoque nationes, quanti animal id facerent, multis exemplis testatum reliquere. Et Cyrum prædicant, Cyrum illum, inquam, omni laude majorem à cane nutritum suorum omnium asseveratione, sive studiose conficta fabula fuerit, quo venerabilior haberetur. Quippe apud Romanos etiam in magno fuere cultu, licet à Capitolii prodicione eos in crucem rapere sit coeptum. Annuo enim supplicio inter adem Juventutis & Summani, vivi in furcas arbores sambucea figebantur, quod eorum negligentia jactura ea facta videretur. Alioqui genito mane Catulo, res divina hostiarum vice fieri solita, adeo puros eos ad cibum existimabant, adeoque numinibus placandis idoneos, fuisseque olim celebriores epulas catulina apposita, nostrorum scriptorum testimonio satis exploratum, & apud Plautum etiam factam hujus rei mentionem invenias, Saturione.

QUIBUS DIIS CANES SACRI. CAP. XXXII.

Quibus vero Numinibus Canes donarentur, dicere non pigeat. Siquidem Romani eos Genetrix, Græci Proserpina macabant: vulgo vero Lupercalibus, quæ Romani in Panos Lycæi venerationem celebrabant, Canem immolabant; quoniam natura ipsa Lupis Canes adferantur. Alii cæcum hoc in Romuli gratiam facitari tradunt, uti constans fama est eum à lupa nutritum. Sacra tamen hæc primum ab Evandro instituta nonnulli asserunt, Maroniano præcipue versu freti.

EVAN.